

**ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ  
ІМЕНІ ІВАНА БОБЕРСЬКОГО  
КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ ТА ІНОЗЕМНИХ МОВ**

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

**Українська мова професійного спілкування  
з основами риторики**

**Рівень вищої освіти** – Перший (бакалаврський) рівень

**Ступінь вищої освіти** – бакалавр

**Галузь знань** – 02 Культура і мистецтво

**Спеціальність** – 024 Хореографія

**Освітня програма** – Хореографія

**Кількість кредитів** – 3 – 90 год., із них: аудиторних - 60 год.; самостійної та індивідуальної роботи – 30 год.

**Форма навчання** – денна

**Рік підготовки** – 1, семестр – I

**Компонент освітньої програми** – обов'язковий освітній компонент загальної підготовки

**Дні занять** – відповідно до розкладу.

**Консультації** – відповідно до графіку навчального процесу

**Мова викладання** – українська

**Керівник курсу:**

**Романчук Ольга Василівна** – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри української та іноземних мов.

**Контактна інформація:** Адреса: 79005, вул. Дудаєва, 8, м. Львів, кафедра української та іноземних мов, тел. (032) 261-19-35, e-mail: [kaf.ukr.ta.inoz.mov.ldufk@gmail.com](mailto:kaf.ukr.ta.inoz.mov.ldufk@gmail.com)

**Опис дисципліни**

Мова – складова професійної компетентності, показник загальної культури, тому кожному мовцеві треба дбати про високу культуру мовлення. Вища освіта в Україні зазнає докорінних змін, що передусім пов'язано із входженням країни до європейського освітнього простору, тому до майбутніх фахівців ставлять високі вимоги, які полягають не лише в досконалих знаннях фаху, а й у високому рівні володіння українською мовою, вільному користуванні нею у всіх сферах, особливо в професійній та офіційній.

**Мета курсу** «Українська мова професійного спілкування з основами риторики» полягає в ознайомленні студентів з нормами сучасної української мови професійного спілкування, підвищенні загальної та мовної культури майбутніх фахівців хореографічної галузі, формуванні практичних навиків ділового усного та писемного спілкування, підвищенні загальної мовної культури студентів, як носіїв української мови.

**Завдання курсу** – навчити студентів основ ведення ділової документації та наукової роботи, сформувати навички усного та писемного ділового спілкування, сформувати базовий рівень володіння професійною мовою для засвоєння матеріалу галузевих дисциплін, підвищити рівень мовної культури майбутніх фахівців галузі; вивчити види ораторського мистецтва, стилі мовлення, опрацювати теорію ораторського мистецтва, ознайомити із критеріями культури мови, різновидами невербальної комунікації, з'ясувати ораторські вміння і навички у контексті професійної діяльності.

**Об'єкт дослідження** – мовні норми, стилі сучасної української літературної мови, наукові тексти, ділові документи, словесна діяльність фахівців галузі, а також закони і жанри риторики, ораторське мистецтво у Стародавньому світі, ораторське мистецтво в Україні, практичні аспекти риторики.

## Навчальний контент

<b>МОДУЛЬ 1</b>						
Назви змістових тем	Розподіл годин					Результати навчання. Знати:
	разом	л.	пр.	інд. р	с.р	
<b>ТЕМА 1. «Риторика як предмет. Закони і жанри риторики»</b>		2	2			<ul style="list-style-type: none"> <li>- основні поняття риторики;</li> <li>- вимоги до вживання слова у спортивній сфері;</li> <li>- ораторські вміння і навички у контексті професійної діяльності спортсмена;</li> <li>- закони риторики: концептуальний, моделювання аудиторії, стратегічний, тактичний, мовленнєвий, ефективної комунікації;</li> <li>- жанри риторики: академічний, соціально-побутовий, лекційно-агітаційний, дипломатичний, рекламний, військовий.</li> </ul>
<b>ТЕМА 2. «Ораторське мистецтво у Стародавньому світі»</b>		2	2		2	<ul style="list-style-type: none"> <li>-основи ораторського мистецтва у Стародавньому Єгипті;</li> <li>-основи ораторського мистецтва у Стародавній Індії;</li> <li>-основи ораторського мистецтва у Стародавньому Китаї (Конфуцій);</li> <li>-основи ораторського мистецтва у Стародавній Греції (Арістотель, Сократ, Платон);</li> <li>-основи ораторського мистецтва у Стародавньому Римі.</li> </ul>
<b>ТЕМА 3. «Ораторське мистецтво в Україні»</b>		2	2		2	<ul style="list-style-type: none"> <li>-витоки давньоукраїнського красномовства (Київська Русь);</li> <li>-українське красномовство у XII-XVII ст.;</li> <li>-Київська школа риторики XVII - XVIII ст.;</li> <li>-Українське риторичне слово за часів панування Російської та Австро-Угорської імперії;</li> <li>-красне слово Т. Г.Шевченка віршів ораторського мистецтва.</li> </ul>
<b>ТЕМА 4. «Усне ділове спілкування»</b>		2	10			<ul style="list-style-type: none"> <li>-норми української літературної вимови;</li> <li>-мовленнєвий етикет українського народу;</li> <li>-словесні формули ввічливості в системі українського мовленнєвого етикету: звертання, вітання, прощання, вибачення, прохання, подяка, побажання;</li> <li>-загальні вимоги до усного спілкування;</li> <li>-культура спілкування як умова формування особистості майбутнього фахівця хореографічної спеціальності;</li> <li>-етикет телефонної розмови. Публічний виступ.</li> </ul>
<b>ТЕМА 5. «Практичні аспекти риторики»</b>		2	4	5	5	<ul style="list-style-type: none"> <li>-методику та етапи підготовки промови (на спортивну тему);</li> <li>-логіку та емоції у промові;</li> <li>-ораторські прийоми у літературній мові.</li> </ul>
<b>Разом за модулем 1.</b>	44	10	20	5	9	
<b>МОДУЛЬ 2</b>						

<p align="center"><b>ТЕМА 1.</b> <b>«Мова як суспільне явище»</b></p>		2	4	1	1	<ul style="list-style-type: none"> <li>- основні функції мови;</li> <li>- основні етапи розвитку української літературної мови;</li> <li>- поняття української національної та літературної мови;</li> <li>- основні ознаки літературної мови;</li> <li>- поняття мовної норми, види мовних норм;</li> <li>- поняття культури мови та культури мовлення;</li> <li>- види і жанри усного професійного мовлення;</li> <li>- роль словників у підвищенні мовної культури;</li> <li>- мовний етикет сучасної науки, ділових стосунків та повсякденного спілкування.</li> </ul>
<p align="center"><b>ТЕМА 2.</b> <b>«Науковий стиль фахового мовлення»</b></p>		2	4	1	2	<ul style="list-style-type: none"> <li>- сферу поширення, систему мовних засобів, підстилі, жанри реалізації функціональних стилів сучасної української літературної мови;</li> <li>- науковий стиль та його різновиди;</li> <li>- мовностилістичні особливості та структуру наукових робіт (<i>анотація, тези, конспект, відгук, рецензія, курсова та дипломна робота, реферат, стаття</i>);</li> <li>- основні правила оформлення бібліографії;</li> <li>- загальні відомості про дисертаційне дослідження.</li> </ul>
<p align="center"><b>ТЕМА 3.</b><b>«Термінологіч на лексика в системі професійного мовлення»</b></p>		2	4	1	4	<ul style="list-style-type: none"> <li>- поняття «термін», «термінологія»;</li> <li>- становлення та розвиток української наукової лексики;</li> <li>- основні способи термінотворення в українській мові;</li> <li>- шляхи поповнення наукової термінологічної лексики;</li> <li>- національні та запозичені терміни в українській науковій термінології;</li> <li>- основні тенденції розвитку, стандартизації та уніфікації термінологічної лексики.</li> </ul>
<p align="center"><b>ТЕМА 4.</b> <b>«Офіційно-діловий стиль. Документ як основний вид писемного ділового мовлення»</b></p>		2	4	1	1	<ul style="list-style-type: none"> <li>- особливості офіційно-ділового стилю;</li> <li>- документ, його функції;</li> <li>- класифікацію документів;</li> <li>- поняття «реквізит», основні реквізити документів.</li> </ul>
<p align="center"><b>ТЕМА 5.</b> <b>«Документування в управлінській діяльності»</b></p>		2	4	1	3	<ul style="list-style-type: none"> <li>- документи щодо особового складу (заява, автобіографія, резюме, характеристика);</li> <li>- документи колегіальних органів (протокол, витяг з протоколу);</li> <li>- довідково-інформаційні документи (види листів, довідка, службова записка, оголошення, запрошення);</li> <li>- обліково-фінансові документи (доручення, розписка);</li> <li>- документи з господарсько-договірної діяльності (договір).</li> </ul>
<p><b>Разом за модулем 2.</b></p>	46	10	20	5	11	
<p><b>Усього годин</b></p>	90	20	40	10	20	

## Формування програмних компетентностей

- володіти нормами літературної мови;
- складати ділові папери;
- оформити результати власних наукових досліджень;
- користуватися фаховими навчальними та довідниковими виданнями, різними видами словників;
- збагатити словник термінологічною фаховою лексикою;
- формувати власні ораторські уміння та навички;
- володіти риторичними навичками оратора;
- удосконалити ораторські уміння та навички у контексті професійної діяльності;
- володіти основами техніки мовлення;
- фахово спілкуватися, послуговуватися набутими знаннями у повсякденному житті.

### Політика щодо академічної доброчесності

Форми нечесної роботи недопустимі. Списування під час тестів та екзаменів (у т.ч. із використанням мобільних девайсів) заборонені.

### Політика оцінювання

Передбачає дотримання принципів доброчесності та студентоцентрованого підходу.

### Оцінювання

Оцінювання якості знань студентів здійснюється відповідно до:

Положення ЛДУФК: <http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/21189>

Робочої програми: <http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/21190>

Порядку оцінювання: <http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/21189>

## Рекомендована література

### Модуль 1

#### Основна

- 1.
2. Бортун К. О., Козловська Д. В. Основи красномовства. Матеріали для самостійної роботи студентів: практикум. Вінниця: Документ Принт, 2019.– 104 с.
3. Колотілова Н. А. Риторика: Навч. посібн. – К.: Центр учб. літератури, 2017. – 232 с.
4. З.Краснобаєва-Чорна Ж. В. Основи красномовства: [навч. посіб.]. Вінниця: Документ Принт, 2017. – 112 с.
5. Красномовство: навч. посіб. / М. Фенко, З. Мацюк. Луцьк: Вежа-Друк, 2015. –252 с.
6. Куньч З., Городиловська Г., Шмілик І. Риторика. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2016. – 496 с.
7. Риторика: Навчально-методичний посібник з курсів «Основи риторики» та «Професійна риторика» / Укл. Гузенко І. І. – Львів, 2014. – 328 с.

#### Додаткова

8. Вандишев В. М. Риторика: екскурс в історію вчень і понять: Навч. посібн. – К: Кондор, 2006. – 264 с.
9. Коваленко С. М. Сучасна риторика: Навчально-практичний посібник. – Тернопіль: Мандрівець, 2007. – 184 с.
10. Мацько Л.І., Мацько О.М. Риторика: Підручник. – К.: Вища школа, 2006. – 310 с.
11. Онуфрієнко Г. С. Риторика: Навч. посібн. – К.: Центр учб. літератури,  
1. 2008. – 592 с.

12. Олійник О. Б. Основи ораторської майстерності: Навч. посібн. – К.: Кондор, 2010. – 181 с.
13. Олійник О. Б. Риторика: Навч. посібн. – К.: Кондор, 2009. – 170 с.
14. Олійник О. Б. Сучасна ділова риторика: Навч. посібн. – К.: Кондор, 2010. – 166 с.
15. Палеха Ю. І. Етика ділових відносин: навч. посібн. / Палеха Ю. І. – К.: Кондор, 2008. – 356 с.

### Інформаційні ресурси

16. Аристотель. Риторика // <http://lib.ru/POEEAST/ARISTOTEL/ritoriki.txt>
17. Бібліотека Львівського державного університету фізичної культури, м. Львів, вул. Костюшка, 11.
18. Демосфен // <http://www.orator.ru/demosfen.html>
19. Львівська національна наукова бібліотека імені В. Стефаника НАН, м. Львів, вул. Стефаника, 2.
20. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, Київ // <http://www.nbuv.gov.ua/>
21. Онуфрієнко Г.С. Риторика: <http://nashaucheba.ru/v56330/%D0>
22. Колотилова Н.А. Риторика: Навчальний посібник. [http://pidruchniki.ws/15840720/ritorika/ritorika\\_-\\_kolotilova\\_na](http://pidruchniki.ws/15840720/ritorika/ritorika_-_kolotilova_na)
23. Мацько Л.І, Мацько О.М. Риторика // [http://pidruchniki.ws/00000000/ritorika/ritorika\\_-\\_matsko\\_1](http://pidruchniki.ws/00000000/ritorika/ritorika_-_matsko_1)
24. Навчально-методичний комплекс дисципліни «Риторика»: [http://sites.znu.edu.ua/bank/index.php?action=url/view&url\\_id=1199](http://sites.znu.edu.ua/bank/index.php?action=url/view&url_id=1199)

## Модуль 2

### Основна:

1. Гриценко Т. Б. Українська мова за професійним спрямуванням: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2017. 624с.
2. Мацюк З., Станкевич Н. Українська мова професійного спілкування: Навчальний посібник. 5-те вид. – К.: Каравела, 2017. – 352с.
3. Мозговий В. І Українська мова у професійному спілкуванні. Модульний курс . 4-те вид., Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2017. 592с.
4. Українська мова за професійним спрямуванням: навчальний посібник для студентів закладів вищої освіти / уклад. О. В. Бабакова, З. О. Митай, О. Г. Хомчак – Мелітополь: ФОП Однорог Т. В., 2018. 151с.
5. Пентилюк М. І., Маруніч І. І., Гайдаєнко І. В. Ділове спілкування та культура мовлення: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2018. 224с.
6. Шевчук С. В., Клименко І. В. Українська мова за професійним спрямуванням: підручник. 5-те вид., виправ. і доповнен. К.: Алерта, 2019. 640с.
7. Мозговий В. Українська мова у професійному спілкуванні: навч. посіб. – Київ: Центр учбової літератури, 2019. 590с.
8. Кацавець Р. С. Українська мова: усна і писемна (ділове спрямування): Навчальний посібник. Київ.: Алерт. 2020. 280с.

### Додаткова:

9. Ботвина Н.В. Міжнародні культурні традиції: мова та етика ділового спілкування. – К., 2000.
10. Дороніна М. Культура спілкування ділових людей. – К.,1998. Українська ділова і фахова мова: практичний посібник на щодень / М. Д. Гінзбург, І. О. Требульова, С. Д. Левіна, І. М. Корніловська; За ред. М. Д. Гінзбурга. – 2-ге вид., випр. і доп. – К.: ІНКООС, 2017. 654с.
11. Українське ділове мовлення: Навчальний посібник / С. В. Шевчук. – 9-те вид., випр. і допов. – К.: Алерта, 2018. – 302с.

12. Українська мова (за професійним спрямуванням): навчальний посібник-практикум / Г. Л. Вознюк, С. З. Булик-Верхола, І. П. Васишин, М. В. Гнатюк, І. Б. Ментинська, І. Д. Шмілик. 10-е видання, доповнене і виправлене. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2019. 308с.
13. Український правопис. Київ. Наук. думка, 2019. 392.

**Інформаційні ресурси:**

14. Культура фахового мовлення: Навчальний посібник / За ред. *Н. Д. Бабич*.  
<http://194.44.152.155/elib/local/sk718399.pdf>